

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دفتر مطالعات و تدوین استانداردها

بررسی و تحلیل هزینه‌های سی‌تی‌اسکن بیماران تحت پوشش سازمان بیمه
سلامت ایران در منطقه ۴ کشوری در شش ماهه اول سال ۱۳۹۱ و ارائه راهکار
در جهت مدیریت هزینه‌های درمان

پژوهشگران:

مراد نصری

دکتر نوش آفرین شگری

سعیده حیدری

مرداد ماه ۱۳۹۲

وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی

دفتر مطالعات و تدوین استانداردها

بررسی و تحلیل هزینه‌های سی‌تی‌اسکن بیماران تحت پوشش سازمان بیمه سلامت ایران در منطقه ۴ کشوری در شش ماهه اول سال ۱۳۹۱ و ارائه راهکار در جهت مدیریت هزینه‌های درمان.

پژوهشگران:

مراد نصری

دکتر نوش آفرین شگری

سعیده حیدری

مرداد ماه ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Archive of SID

-چکیده مطالعه:

حمایت سازمان بیمه سلامت از بیمه‌شدگان در تقبل هزینه‌های پاراکلینیکی باعث افزایش هزینه این سازمان شده و گسترش روز افزون خدمات پاراکلینیکی خصوصاً سی‌تی‌اسکن در سطح کشور و افزایش دسترسی پزشکان و بیمه‌شدگان و همچنین رقابت در بازار مراقبت‌های پزشکی برای بقاء و ادامه حیات مراکز سی‌تی‌اسکن، در افزایش هزینه‌های مربوطه مؤثرند.

در این مطالعه هزینه‌های کلیه نسخ سی‌تی‌اسکن بیمه‌شدگان سازمان بیمه سلامت در محدوده جغرافیایی منطقه ۴ کشوری استان‌های کرمانشاه، اصفهان، خوزستان، لرستان، ایلام، چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد در نیمه اول سال ۱۳۹۱ را آنالیز نموده‌ایم. با استفاده از جدول مورگان حجم نمونه تعیین و از روش خوشه‌بندی، نمونه‌های مورد مطالعه از ۲۶ مرکز پرتوپزشکی در ۲۰ شهرستان انتخاب و اطلاعات آنها مطابق اهداف مطالعه در چک لیست ثبت و پس از تأیید توسط مشاور علمی، داده‌ها کدگذاری و وارد رایانه شدند. سپس با استفاده از نرم‌افزار SPSS21 تجزیه و تحلیل داده‌های صورت گرفت. نمودارها و جداول و گزارش نهایی با استفاده از نرم‌افزار Excel ۲۰۰۷ و Word ۲۰۰۷ آماده گردید.

نتایج نشان داد بالاترین میزان میانگین هزینه نسخ به مبلغ ۳۰۶۸۲۳ ریال مربوط به استان کرمانشاه و کمترین میزان میانگین به مبلغ ۲۵۸۷۹۱ ریال مربوط به استان لرستان اما در سطح شهرستان بالاترین میانگین هزینه سی‌تی‌اسکن در شهرستان خرم‌آباد با ۳۳۳۷۶۵ ریال و کمترین آن در شهرستان

شهرضا اصفهان با ۲۰۶۷۸۵ ریال است. بیش از ۴۱٪ از نمونه‌ها و ۴۲٪ هزینه‌های آنان تابع صندوق بیمه‌ای کارکنان دولت است. گروه سنی ۴۹-۶۰ سال با ۱۷/۷٪ بیشترین و گروه سنی ۹-۰ سال با ۳/۵٪ کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده و ۶۵/۴٪ جامعه مورد مطالعه کمتر از ۵۰ سال سن داشته‌اند. ۴۸/۳٪ فراوانی نسخ و ۴۹/۲٪ هزینه‌ها به مردان و ۵۰/۳٪ نسخ و ۴۹/۵٪ هزینه‌ها به زنان اختصاص داشت. بیش از ۹۳٪ نسخ و ۹۳٪ هزینه‌ها مربوط به بیمه‌شده اصلی، همسر و فرزندان آنان است. بیمه‌شدگان اصلی و تبعی یک ۸۸/۲٪ فراوانی و ۸۸/۵٪ هزینه‌های نسخ مورد مطالعه را به خود اختصاص داده‌اند. بیش از ۸۴٪ هزینه‌ها در بخش دولتی اتفاق افتاده که از این میزان سهم دانشگاه‌های علوم پزشکی بیش از ۶۹٪ و بخش دولتی غیردانشگاهی ۱۵٪ است. بیشترین میزان تجویزها با ۸۷/۵٪ نسخ و ۸۲/۵٪ کل هزینه‌های نسخ مورد مطالعه به پزشکان متخصص بوده و ۷۶/۱٪ نسخ مورد مطالعه توسط ۷ گروه تخصصی داخلی مغز و اعصاب، داخلی، ENT، جراحی مغز و اعصاب، جراحی عمومی، ارتوپدی، جراحی کلیه و مجاری ادرار تجویز شده‌اند. در این میان پزشکان گروه داخلی مغز و اعصاب با ۲۶/۵٪ فراوانی کل نسخ مورد مطالعه رکورددار هستند. ۶۸/۷٪ نسخ مورد مطالعه به صورت ساده و ۳۱/۳٪ آنها به صورت اسپیرال درخواست شده‌اند همچنین ۶۱/۲٪ کل هزینه سی‌تی‌اسکن به روش ساده ۳۸/۸٪ به روش اسپیرال انجام شده است. ۸۰/۲٪ درخواست‌ها و ۶۷/۸٪ هزینه نسخ مورد مطالعه بدون کتراست بوده است. سی‌تی‌اسکن مغز با ۴۳/۲٪ بیشترین میزان فراوانی و بیشترین میزان هزینه‌ها

با ۲۹/۳٪ را به خود اختصاص داده است ۸۱/۳٪ تجویزها و ۶۵/۷٪ هزینه‌ها در نسخ مورد مطالعه

حاوی یک اندام بوده‌اند. ۶۵/۳٪ نتایج نسخ نرمال بودند ۴۳/۲٪ (۱۰۷۱ نسخه) نسخ مورد مطالعه

سی‌تی‌اسکن مغز بودند که ۹۴۰ نسخه معادل (۸۷/۳٪) دارای نتیجه نرمال هستند.

Archive of SID

ردیف	عناوین	شماره صفحات
------	--------	-------------

۱	مقدمه	۱
۱	بیان مساله	۱
۲	ضرورت مطالعه	۲
۳	هدف کلی و اهداف اختصاصی	۳
۳	۱-۴) اهداف کلی:	۳
۳	۲-۴) اهداف اختصاصی:	۳
۵	سوالات / فرضیه ها	۵
۷	تعریف واژه‌ها و اصطلاحات	۷
۹	محدودیت‌های مطالعه	۹
۱۰	فصل دوم: ادبیات مطالعه	۱۰
۱۰	مبانی نظری مطالعه	۱۰
۱۰	سی تی اسکن (CT-SCAN) چیست؟	۱۰
۱۱	تاریخچه سی تی اسکن:	۱۱
۱۲	اصول کار دستگاه سی تی اسکن:	۱۲
۱۴	پیشینه مطالعه	۱۴

۱۵	روش اجرای مطالعه
۱۵	جامعه مطالعه:
۱۵	روش نمونه‌گیری و تعیین حجم نمونه:
۱۶	ابزار جمع‌آوری داده‌ها:
۱۶	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:
۱۷	فصل چهارم: یافته‌های مطالعه
۱۷	توصیف یافته‌ها:
۴۷	تحلیل یافته‌ها:
۵۴	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۵۴	بحث و نتیجه‌گیری:
۶۹	پیشنهادات:
۷۱	پیوست‌ها:
۷۵	فهرست منابع

Archive of SID

فهرست جداول

ردیف	عناوین	شماره صفحات
۱	جدول شماره ۱ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک استان ارائه کننده خدمت	۱۸
۲	جدول شماره ۲ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک صندوق بیمه ای	۱۹
۳	جدول شماره ۳ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک سن	۲۰
۴	جدول شماره ۴ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک جنس	۲۰
۵	جدول شماره ۵ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک نسبت	۲۱
۶	جدول شماره ۶ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تابعیت	۲۲
۷	جدول شماره ۷ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک مالکیت مراکز سی تی اسکن	۲۲
۸	جدول شماره ۸ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تخصص	۲۳
۹	جدول شماره ۹ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک رشته تخصصی	۲۴
۱۰	جدول شماره ۱۰ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک روش سی تی اسکن	۲۵

فهرست جداول

ردیف	عناوین	شماره صفحات
۱۱	جدول شماره ۱۱ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک نوع سی تی اسکن	۲۵
۱۲	جدول شماره ۱۲ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک خدمات تجویزی سی تی اسکن	۲۶
۱۳	جدول شماره ۱۳ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک اندام تجویزی سی تی اسکن	۲۷
۱۴	جدول شماره ۱۴ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک اندام انجام شده سی تی اسکن	۲۷
۱۵	جدول شماره ۱۵ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تشخیص سی تی اسکن	۲۸
۱۶	جدول شماره ۱۶ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک استان محل پذیرش بیمار	۲۹
۱۷	جدول شماره ۱۷ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک شهرستان محل پذیرش بیمار	۳۰

فهرست جداول

ردیف	عناوین	شماره صفحات
۱۸	جدول شماره ۱۸ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک گروه سنی	۳۱
۱۹	جدول شماره ۱۹ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک جنس	۳۱
۲۰	جدول شماره ۲۰ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک نسبت	۳۲
۲۱	جدول شماره ۲۱ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تابعیت	۳۳
۲۲	جدول شماره ۲۲ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تخصص	۳۳
۲۳	جدول شماره ۲۳ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک رشته تخصصی	۳۴
۲۴	جدول شماره ۲۴ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک مالکیت مرکز سی تی اسکن	۳۵
۲۵	جدول شماره ۲۵ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک روش انجام سی تی اسکن	۳۵
۲۶	جدول شماره ۲۶ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک نوع انجام سی تی اسکن	۳۵
۲۷	جدول شماره ۲۷ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک خدمات سی تی اسکن تجویزی	۳۶

فهرست جداول

ردیف	عناوین	شماره صفحات
۲۸	جدول شماره ۲۸ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تعداد اندام تجویزی	۳۷
۲۹	جدول شماره ۲۹ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تعداد انجام شده	۳۸
۳۰	جدول شماره ۳۰ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تشخیص	۳۸
۳۱	ادامه جدول شماره ۳۰ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک تشخیص	۳۹
۳۲	جدول شماره ۳۱ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک نوع اشکال	۴۰
۳۳	جدول شماره ۳۲ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک شکل اشکال	۴۱
۳۴	جدول شماره ۳۳ میزان هزینه های نسخ سی تی اسکن سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشور به تفکیک نوع اشکال	۴۲
۳۵	جدول شماره ۳۴ میزان هزینه های نسخ سی تی اسکن سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشور به تفکیک شکل اشکال	۴۳
۳۶	جدول شماره ۳۵ فراوانی نسخ سی تی اسکن سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشور برحسب شکل اشکال به تفکیک صندوق بیمه ای	۴۴
۳۷	ادامه جدول شماره ۳۵ فراوانی نسخ سی تی اسکن سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشور برحسب شکل اشکال به تفکیک صندوق بیمه ای	۴۵
۴۶	جدول شماره ۳۶ میانگین هزینه نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک صندوق بیمه ای	۴۶

فهرست نمودارها

ردیف	عناوین	شماره صفحات
۱	نمودار شماره ۱ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک استان ارائه کننده خدمت	۱۸
۲	نمودار شماره ۲ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک صندوق بیمه ای	۱۹
۳	نمودار شماره ۳ فراوانی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۱۳۹۱ به تفکیک مالکیت مراکز سی تی اسکن	۲۳
۴	نمودار شماره ۴ فراوانی نسبی نسخ سی تی اسکن بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشوری نیمه اول سال ۹۱ به تفکیک گروه تخصصی	۲۵
۵	نمودار شماره ۵ میانگین هزینه های نسخ سی تی اسکن سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشور به تفکیک استان	۳۰
۶	نمودار شماره ۶ میانگین هزینه های نسخ سی تی اسکن سازمان بیمه سلامت در منطقه ۴ کشور به تفکیک شهرستان	۳۲

Archive of SID